

Utfordringer knyttet til global handel

- Kompleksiteten og den globale distribueringen av mat gir utfordringer knyttet til kvalitet og mattrygghet
- GFSI (Global Food safety Initiativ)- Privat organisasjon som har som mål og være mattrygghetsorganisasjonen som overvåker alle mattrygghetsstandarder for industrien, og bidra til trygg mat for alle i hele verden.

GFSI – godkjente standarder:

- BRC
- SQF
- IFS
- FSSC 22000

Hvilke systemer møter vi der ute

Mattrygghet-

- BRC
- Iso22000/FSSC22000
- SQF (Safe quality food certification)
- IFS (International Food Standard)

Miljø-

- Miljøfyrtårn(Norsk sertifikatordning)
- ISO 14001 (Internasjonal standard)
- Emas (Europeisk registrering og sertifiseringsordning)

Hovedårsak til at kundene innfører dette:

1. Kundekrav. Forutsetning for å kunne forbli leverandør.
2. Konsekvent levering av kvalitet og trygg mat lokalt og globalt

BRC

- BRCGS Food Safety er en global standard som er anerkjent over hele verden.
- Flere enn 18 000 leverandører i over 100 land er sertifisert etter standarden.
- Dette var den første standarden for næringsmiddeltrygghet som ble godkjent av Global Food Safety Initiative ([GFSI](#)).
- Den første versjonen av BRC kom i 1998, BRC versjon 8 ble implementert i februar 2019, og i august 2022 trådte versjon 9 i kraft.
- BRCGS Food Safety er utformet for å ivareta forbrukeren og for å sikre at produsenter og leverandører i næringskjeden oppfyller forpliktelsene sine.

FSSC 22000

- Mattrygghetsstandarden FSSC 22000 er relevant for virksomheter som driver produksjon av næringsmidler, fôr og pakkematerialer for næringsmidler samt tjenesteleverandører som catering, detaljhandel, transport og lagring.
- FSSC 22000-standarden fokuserer på sertifisering av styringssystem for mattrygghet i virksomheten.
- FSSC 22000 er en ISO-basert standard anerkjent av den internasjonale organisasjonen [Global Food Safety Initiative \(GFSI\)](#). (ISO 22000 er ikke det)
- Forutsetter at ISO22000 er på plass. Innslag fra ISO 22002-1 og tilleggskrav

Betyr omfattende arbeid for våre kunder

- Setter føringer på arbeidet og dokumentasjonen for hele produksjonskjeden fra organisasjonen, leverandører, Varemottak, Produksjon, Utstyr, Lagring, Transport, distribusjon +++
- Av en sjekkliste på over 100 sider, utgjør skadedyrkontroll kun en side.
- Når våre kunder setter bort skadedyrkontrollen, forventer de at denne lille biten i det store arbeidet med sertifiseringen er i orden.
- Litt mindre produksjonsbedrifter har ikke store personressurser for å drive dette arbeidet. Gjerne en overarbeidet kvalitetsansvarlig.

Utfordringer for oss

Flere og flere av våre kunder innfører disse styringssystemene

- Øker arbeidsmengden for våre folk, men kunden er ikke alltid betalingsvillig for dette
- Manglende involvering fra stedets representant grunnet stort arbeidspress gir utfordringer knyttet til mange av kravene.

NB! Vi ser forbedring på dette, og fokus på dette er blitt mye bedre

Diffuse formuleringer som hensiktsmessig, tilstrekkelig o.l i standardene

- Skulle tro dette gjorde det enklere, men mer prisgitt revisor sine vurderinger

Krav som for oss virker mot sin hensikt

- Mye teori som i noen tilfeller ikke fungerer i praksis (renhold åtestasjoner)
- Har blitt bedre med årene

Hva som kreves av Skadedyrkontrollen

Samordnet skadedyrkontroll eller Integrated Pest Management, forkortet IPM, er en strategi for å håndtere skadedyr på en miljøvennlig måte.

Kvalitetsstyringssystemet setter føringer for:

- IPM - INTEGRERT SKADEDYRKONTROLL
- EVALUERING AV ANLEGGET
- SKADEDYRAVTALEN
- KURSBEVIS OG KOMPETANSE
- DOKUMENTASJON AV PESTICIDER
- DOKUMENTASJON AV PESTICIDBRUK
- KONTROLL AV PESTICIDER
- TRENDANALYSE
- DOKUMENTASJON AV OVERVÅKNINGSSYSTEMER
- UTVENDIGE OVERVÅKNINGSSYSTEMER MOT GNAGER
- INNVENDIGE OVERVÅKNINGSSYSTEMER MOT GNAGER
- ELEKTRISKE INSEKTFELLER
- FEROMONBASERTE OVERVÅKNINGSSYSTEMER
- FUGLESIKRING
- KONTROLL AV ANDRE ARTER
- IDENTIFISERT SKADEDYRAKTIVITET

IPM - INTEGRERT SKADEDYRKONTROLL

Et skriftlig IPM-system sier at anlegget har effektiv kontroll og rutiner på plass for å minimere risikoen for skadedyr.

Kritiske krav

4.1.1.1

Anlegget skal ha et skriftlig IPM-program (integrert skadedyrkontrollsystem)

4.1.1.2

IPM-programmet inkluderer kravene til anleggets krav og andre program for matsikkerhet

4.1.1.3

IPM-programmet er skrevet og innført av godkjent personell, eller eksternt skadedyrselskap

4.1.1.4

Hvis IPM-programmets utvikling og implementering er satt bort til eksternt skadedyrselskap, skal programmet inkludere ansvarsområdet til både anleggets kontaktperson og skadedyrselskapet. Anlegget skal ha en dedikert ansvarlig person for å overvåke gjennomføringen av programmet.

EVALUERING AV ANLEGGET

En årlig gjennomgang av anlegget gir en evaluering av IPM-programmet for å sikre at det fungerer.

Kritiske krav

4.2.1.1

Anleggets godkjent personell eller skadedyrselskap skal gjennomføre en vurdering av anlegget minst en gang i året. Personell skal ha en minimumsopplæring på skadedyrbiologi og IPM-forskrifter.

4.2.1.2

Vurderingen evaluerer alle innvendige og utvendige områder på anlegget og inkluderer:

- Historikk fra minst 12 måneder tilbake i tid
- Identifikasjon av tilstedeværende skadedyr, inkludert omfang og områder
- Vurdering av miljø som kan gi grobunn for og spredning av skadedyraktivitet
- Historikk over tidligere utførte tiltak og resultater av disse

4.2.1.3

Vurdering av resultater og tiltak er dokumentert og benyttet til utvikling og oppdatering av IPM-programmet.

DOKUMENTASJON AV PESTICIDBRUK

Anlegget skal ha dokumentasjon for å identifisere, sikre og dokumentere samsvar med forskrifter.

Kritiske krav

4.6.1.1 Dokumentert pesticidbruk skal inneholde:

- Produktnavn
- Virkestoff
- Hvilket skadedyr
- Konsentrasjon
- Bruksområde
- Applikasjonsmetode
- Mengde
- Tidspunkt for bekjempelse
- Navn og signatur på skadedyrbekjemper

Mindre viktige krav

4.6.2.1

Anlegget skal ha dokumentasjon på tilleggsopplysninger som kan bli krevd av forskrifter, inkludert batchnummer og godkjent utstyr

TRENDANALYSE

Dokumentasjon er gjennomgått og analysert for å identifisere og bekjempe områder hvor skadedyraktivitet er observert, samt for å dokumentere at nødvendige tiltak er igangsatt.

Kritiske krav

4.8.1.1

Detaljerte og komplette protokoller inneholder beskrivelse av nåværende nivåer av skadedyraktivitet og anbefalinger med eventuelle nødvendige tiltak

4.8.1.2

Rapporteringssystem viser en oversikt over tiltak utført av skadedyrbekjemper

4.8.1.3

Alle rapporter som inneholder informasjon om skadedyraktivitet skal være tilgjengelig ved forespørsel - enten på papir, eller i et elektronisk system

4.8.1.4

Rapporteringssystemet skal være tilgjengelig for personell ved anlegget

TRENDANALYSE

4.8.1.5

Rapporteringssystemet skal inneholde:

- Dato
- Tidspunkt
- Hvilke skadedyr som er observert
- Lokasjon
- Tiltak utført
- Navn på skadedyrbekjemper/ kontrollør

4.8.1.6

Observasjoner av skadedyr eller skaderdyraktivitet skal gjennomgås av skadedyrbekjemper fire ganger i året eller oftere for å identifisere trender. En rapport over eventuelle funn skal leveres til kvalitetsansvarlig/avtaleansvarlig

4.8.1.7

Når løst, skal tiltak mot identifisert skadedyraktivitet være dokumentert.

INNVENDIGE OVERVÅKNINGSSYSTEMER MOT GNAGER

Innvendige overvåkningssystemer mot gnagere identifiserer og fanger gnagere som har fått tilgang til området/anlegget.

Kritiske krav

4.11.1.1

Giftig åte skal ikke brukes som innvendig overvåkningssystem mot gnagere.

4.11.1.2

Basert på en detaljert undersøkelse av innvendige overvåkingssystem mot gnagere, skal overvåkningssystemene plasseres i områder spesielt utsatt for gnagere og andre områder der gnageraktivitet kan forekomme.

INNVENDIGE OVERVÅKNINGSSYSTEMER MOT GNAGER

Dette inkluderer blant annet:

- Steder der leveranse av varer og materiale forekommer, spesielt lager for råmaterialer.
- Tekniske områder som kan nås fra utsiden av bygget.
- Mellomlager hvor ferdigproduserte varer blir plassert etter at de har forlatt lager.
- Lager for ferdigproduserte varer.
- Områder som er potensielt utsatt for gnageraktivitet, spesielt med tanke på trafikk og frakt av varer i området.
- Områder der det er tegn til/ eller risiko for gnageraktiviter i tak/ over hodehøyde.
- Områder med mye trafikk.
- i områder hvor det kan åpnes ytterdører og det ikke er plassert overvåkningssystemer mot gnagere på hver side av døren, skal det plasseres overvåkningssystemer mot gnagere langs yttervegger. Disse plasseres med 6-12 meters avstand, og med hensyn til kjent gnageraktivitet innendørs.

INNVENDIGE OVERVÅKNINGSSYSTEMER MOT GNAGER

4.11.1.3

Innendørs overvåkningssystemer mot gnagere plasseres mot yttervegg. Avstand mellom disse og antall enheter bestemmes av gnageraktivitet.

4.11.1.4

Innendørs overvåkningssystemer mot gnagere plasseres hensiktsmessig, vaskes og inspiseres minst en gang i uken, eventuelt etter andre bestemmelser foretatt av IPM-programmet, da dette har vist seg å være hensiktsmessig.

4.11.1.5

Hvis ikke forbudt via lovverk, inkluderer innvendige overvåkningssystemer følgende:

- Mekaniske feller
- Sensorer (eks. viltkamera)
- Limfeller (per dags dato forbudt i Norge)

4.11.1.6

Anlegg i land som forbyr bruk av mekaniske feller, kan vurdere bruk av alternative metoder fra sak til sak. Disse metodene kan inkludere:

- Gassingfeller (CO₂)
- Levende fangst-feller
- Vippefeller
- Strømførende feller
- Sensorer som sender varsler via epost eller sms.

4.11.1.7

Når ikke-giftig overvåkningssystem og åte brukes til innvendig deteksjon, skal det foreligge en tiltaksplan i tilfelle aktivitet.

UTVENDIGE OVERVÅKNINGSSYSTEMER MOT GNAGER

Bruk av utvendig deteksjonsutstyr for å hindre infestasjon av gnagere på anlegget

Kritiske krav

4.10.1.1 Plassering av utstyr er basert på grundig inspeksjon og historikk og/eller bestemt av lover og regler (nasjonale lover) Hvis det ikke er gjort en evaluering skal utstyr plasseres med 15-30 meters avstand.

4.10.1.2

Alt utvendig utstyr skal inspiseres minst en gang pr mnd eller oftere hvis aktiviteten tilsier det.

4.10.1.3

Utvendig utstyr som inneholder pesticider skal være låst med eget system for det enkelte utstyr eller eksternt låsesystem (hengelås)

4.10.1.4

Utvendig utstyr skal være tilfredstillende sikret, herunder lukket , låst , festet og merket.

4.10.1.5

Åter skal være godkjent av lokale myndigheter og godkjent for bruk i næringsmiddelindustrien

4.10.1.6

Åter skal være i sikker åtestasjon , i god stand og skal byttes ut etter leverandørens anbefalinger for å hindre forringelse av åten

UTVENDIGE OVERVÅKNINGSSYSTEMER MOT GNAGER

4.10.1.7

Når mekaniske feller eller non-tox utstyr brukes utvendig, skal det kontrolleres ofte nok slik at det er kontroll på aktivitet , identifisere infestasjonsnivå og at utstyret er riktig plassert og i orden

4.10.1.8

Pesticider skal ikke brukes til deteksjon av skadedyraktivitet.

Mindre viktige krav

4.10.2.1 Ved tegn på at arter som ikke klassifiseres som skadedyr inntar pesticider i utvendige åtestasjoner, skal det evalueres og adresseres i henhold til gjeldende lovverk.